

Samen werken aan veilig spoor

bijeenkomst

Kennistafel Transport

21 mei 2019

Royal Haskoning / DHV Rotterdam

introdunctie

Reinier Boeree

- brandweerofficier Utrecht
- manager Ongevallenbestrijding NS
- Holland Railconsult: Arbomanager
- projectmanager IFV
 - procesmanager Betuweroute
 - projectmanager Railplan
 - projectmanager Veiligheid Leidsche Rijntunnel
 - programmamanager “Samen werken aan veilig spoor”

programma

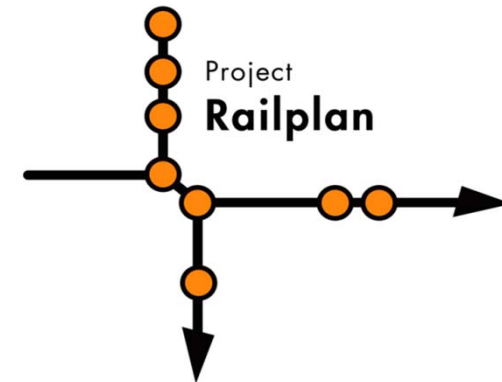
- van overleg over uitsluitend HSL/ Betuweroute naar landelijke afstemming over veiligheid spoor
- programma “Samen werken aan veilig spoor”
 - visie op spoorincidentbestrijding
 - Wat is bijzonder aan spoorincidentbestrijding ?
 - Vakbekwaamheid spoorincidentbestrijding
 - Spoorrisicoprofiel
 - Samenwerkingsafspraken

Samen werken aan veilig spoor

Van overleg over uitsluitend HSL/ Betuweroute
naar landelijke afstemming over veiligheid spoor

Samen werken aan veilig spoor

HSL-zuid en Betuweroute

(Amsterdam-Amstelland)
Kennemerland
Hollands-Midden
Haaglanden
Rotterdam-Rijnmond
Z-Holland-Zuid
Midden en-West-Brabant
Gelderland-Zuid
Gelderland-Midden

Railplan (1997- 2007)

van Proactie naar Operationele voorbereiding

- HSL en Betuweroute: grote infrastructurele projecten
- Gemeenten en Veiligheidsregio's trekken gezamenlijk op om te komen tot uniforme opvattingen over fysieke veiligheid
 - scenario's
 - Veiligheidsconcepten → veiligheidsvoorzieningen
 - vrije baan
 - tunnels
 - 25 kV
 - Oefeningen
 -etc

Veiligheidscontracten

HSL/Betuweroute

- 42 burgemeesters/ ProRail
- scope
 - voorbereiding op spoorincidentbestrijding
 - instandhouding veiligheidsvoorzieningen
- overlegstructuur (RvT, OVT, AO's, werkgroepen)
 - deelnemers: 8 VR's en ProRail
 - borgen gemaakte afspraken
 - oefenen
 - communicatie

Regionale Convenanten spoor

afspraken tussen Veiligheidsregio's, Politie en ProRail

- per regio ondertekend (15 van de 25)
- scope
 - incidentvoorbereiding en incidentbestrijding, risicobeheersing, risico- en crisiscommunicatie
- geen overlegmodel
- HSL/BR uitgezonderd in de convenanten
- weinig actief “onderhoud”

Overwegingen

wijzigingen aanpassingen in structuur en scope

- HSL / Betuweroute niet meer “bijzonder”
- conventioneel spoor betrekken
- Veiligheidscontracten en Convenanten spoor
- Veiligheidsregio's i.p.v. gemeentes
- verbinding behouden tussen spoorse partijen, Veiligheidsregio's en Politie
 - strategisch niveau
 - tactisch niveau
 - operationeel niveau
- landelijke ambitie

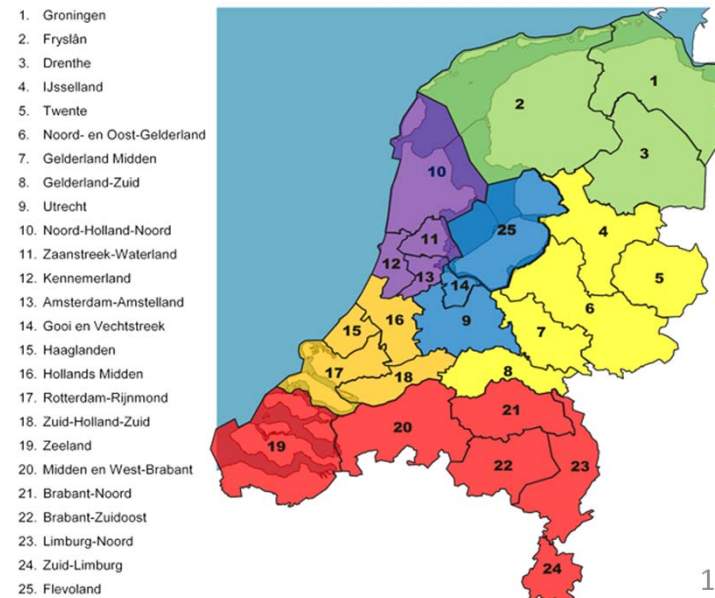
overleg- en besluitvormingsstructuur

- **VMO-spoor** (Veiligheidsmanagementoverleg-spoor)
 - voorzitter burgemeester Jac. Klijs gem. Moerdijk
 - strategisch /directieniveau
 - Veiligheidsregio's
 - ProRail
 - Nationale Politie
 - Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat
- **SO-spoor** (Samenwerkingsoverleg-spoor)
 - voorzitter: Robert Polman (hoofd risicobeheersing VGGM)
 - tactisch niveau
 - werkgroepen
- scope overleg van specifiek HSL/Betuweroute → al het spoor in 25 VR's (Hoofdspoorweginfrastructuur)

Brandweer Nederland: districtenmodel

Samenstelling VMO/ SO-spoor op basis districtenmodel

- vertegenwoordiging VR's in VMO-spoor (op basis 25 VR's)
 - x directeuren/ cdt'n brandweer namens Raad Directeuren Veiligheidsregio's
- vertegenwoordiging VR's in SO-spoor (op basis 25 VR's)
 - 6 vertegenwoordigers VR's
 - per district één vertegenwoordiger
 - vertegenwoordiger is portefeuillehouder

Incidentenbestrijding ProRail

- organisatie
 - OvD-Rail
 - Incidentbestrijdingsploegen
 - specialisten Berging/ Techniek/ Transport
 - Operationeel Controle Centrum Rail (OCCR)
 - meldkamer Spoor
- Specialistische middelen
 - haakarmvoertuigen
 - hersporingsmaterieel
 - langstransport
 - oefencontainer

Samenwerking OHD <-> ProRail

- echt samen werken is samen werken op basis van vertrouwen in elkaars kunnen
- weten wat je van elkaar kunt verwachten
- organisaties sluiten op elkaar aan wat betreft kennis kunnen en uitrusting
- landelijk uniforme werkafspraken
- landelijk uniforme procedures
- verbinden en standaardiseren
- ProRail **het** loket voor de OHD
- spoorrisicoprofiel: historische ongevallenstatistiek

Samen werken aan veilig spoor

programma “Samen werken aan veilig spoor”

programma

“Samen werken aan veilig spoor”

- opdrachtgever VMO-spoor
- doel:
 - overlegstructuur HSL/ BR uitbreiden naar alle 25 VR's in Nederland
 - verdergaande invulling geven aan samenwerking tussen Overheidshulpdiensten (OHD) en ProRail
 - bepalen '**wat**' specifiek is voor hulpverleners als het gaat om spoorincidentbestrijding
 - bepalen "**hoe**" invulling moet worden gegeven aan vakbekwaam worden en blijven mbt spoorincidentbestrijding van hulpverleners OHD en ProRail
 - afspraken vastleggen in **Samenwerkingsafspraken**
 - gaan Veiligheidscontacten en Convenanten spoor vervangen
- looptijd programma: tot 1 januari 2020

Samen werken aan veilig spoor

visie op spoorincidentbestrijding

visie op spoorincidentbestrijding

“spoorincidentbestrijding vindt vanaf 2021 in het hele land plaats in goede samenwerking en op basis van een afgesproken rolverdeling tussen overheidshulpdiensten en ‘spoorse’ partijen”

- **kritische succesfactoren** voor een veilig en effectief optreden
 - tijdige adequate informatie-uitwisseling
 - vakbekwaamheid op het gebied van spoorincidentbestrijding

Samen werken aan veilig spoor

Wat maakt het spoor bijzonder voor hulpverleners ?

Wat maakt het spoor bijzonder voor hulpverleners ?

- elektrocutiegevaar
- aanrijdgevaar
- systeemgrootte trein (groot, hoog, zwaar), mensen (potentieel veel), vracht (potentieel veel, gevaarlijke stoffen)
- bereikbaarheid/ toegankelijkheid / specifieke aanrijdroutes
→ smalle wegen naar spoorlocatie, spoorsloten, hekwerken, geluidschermen, smalle paden langs het spoor
- samenwerking met specifieke organisatie ProRail
- weinig praktijkervaring
- prestatie-eisen Betuweroute

werkwijze eigen veiligheid hulpverleners bij spoorincidenten (I)

- ontwikkeld in nauwe samenwerking tussen ProRail en Veiligheidsregio's
 - vastgesteld binnen programmaraden van BrandweerNL
- Arboveiligheid uitgangspunt
 - meer risico's mogen worden genomen
 - als er sprake is van levensbedreigende situatie (redding)
 - vrijkomen gevaarlijke stoffen met dreiging voor omgeving

werkwijze eigen veiligheid hulpverleners bij spoorincidenten (II)

- voorkomen / beheersen aanrijdgevaar
 - hulpverleners betreden pas de spoorbaan als op afstand en ter plaatse door ProRail fysieke veiligheidsmaatregelen zijn getroffen
- voorkomen / beheersen elektrocutiegevaar
 - afstand houden tot bovenleiding
 - handelingsperspectief
 - onbeschadigde bovenleiding
 - beschadigde bovenleiding
 - ernstig beschadigde bovenleiding
- implementatie werkwijze gereed: 1 augustus 2020

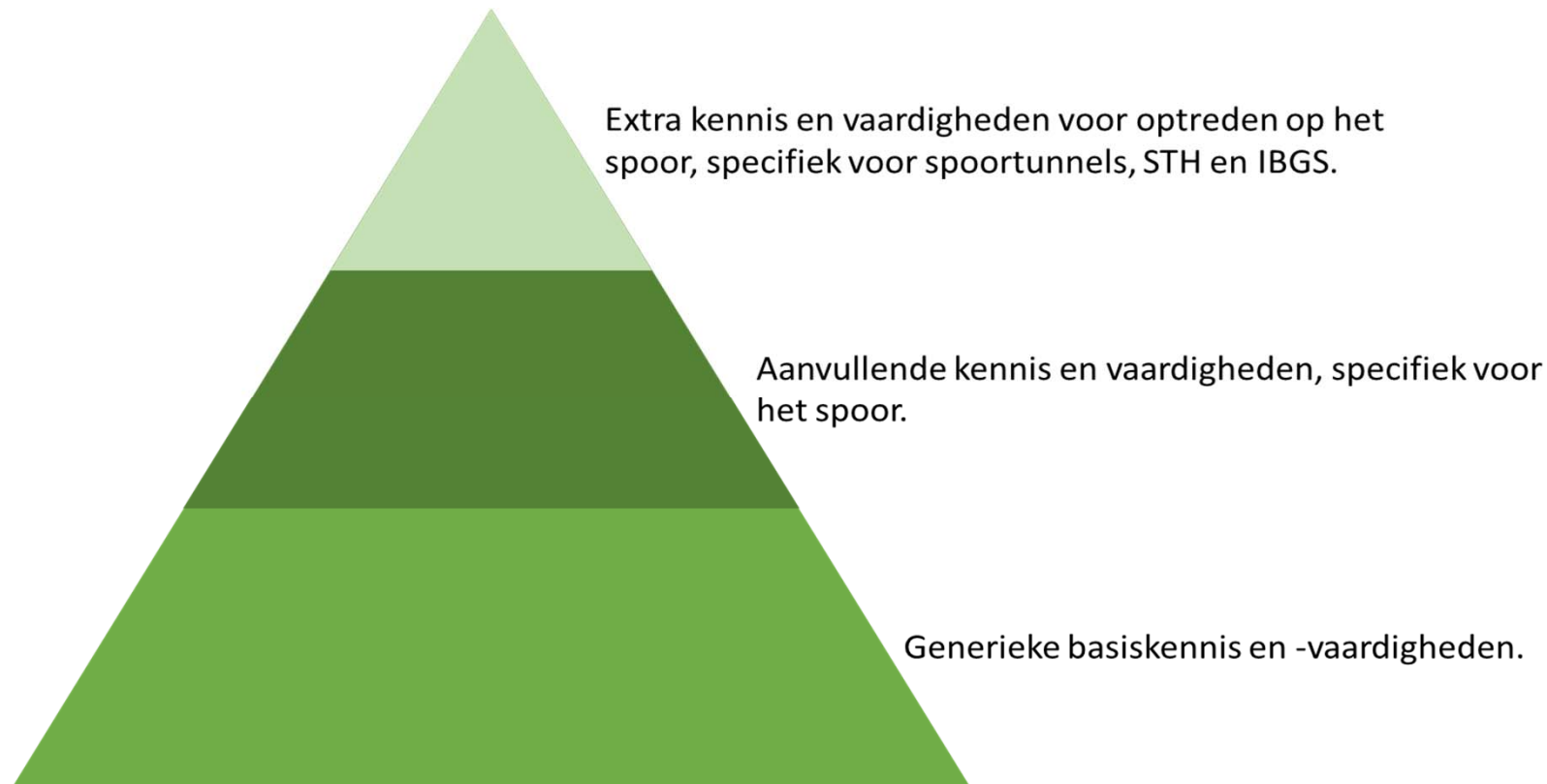
Vakbekwaamheid spoorincidentbestrijding

Vakbekwaamheid spoorincidentbestrijding (I)

vakbekwaam worden en blijven hulpverleners van overheid (OHD) en ProRail mbt spoorincidentbestrijding

- was niet bepaald
 - daarom kon geen onderbouwde 'claim' worden gelegd op het beschikbaar krijgen van spoorinfra t.b.v. oefenen
- welke kennis en vaardigheden zijn nodig op het gebied spoorincidentbestrijding in aanvulling op basiskennis en – vaardigheden ?
- brandweer, politie, GHOR
 - niveau: manschap, bevelvoerder, OVD, HOVD, OL
- ProRail: wat moeten Incidentbestrijders weten van organisatie OHD om te kunnen samenwerken ?
 - niveau: incidentbestrijder, ploegleider, OVD-Rail

Vakbekwaamheid spoorincidentbestrijding (II)

Vakbekwaamheid spoorincidentbestrijding (III)

- aansluiting bij
 - *“Branchestandaard blijvende vakbekwaamheid”*
- aandachtspunten spoor
 - *Aanvullende branchestandaard”*
- vakbekwaamheidsadviezen voor 20 operationele functies
 - brandweer / GHOR / politie / ProRail
- accent op
 - eigen veiligheid
 - Samenwerking hulpdiensten <-> ProRail
 - gebruik maken van elkaars kennis / kunnen / middelen

Spoorrisicoprofiel

spoorrisicoprofiel

Voor relevante groepen van spoorincidenten is de frequentie en de spreiding over Nederland weergegeven over:

- de afgelopen 10 jaar (2007-2017)
- de afgelopen 5 jaar (2012-2017)
- het afgelopen jaar (2017)

spoorrisicoprofiel

De volgende groepen van spoorincidenten zijn als relevant voor inzet van overheidshulpdiensten beoordeeld:

- vrijkomen van gevaarlijke stoffen
- botsing trein-trein & ontsporing
- botsing trein en overweggebruiker (alle typen wegverkeer)
- bermbrand
- treinbrand
- brand & brandmelding in tunnel
- aanrijding persoon
- bommelding

Vrijkomen gevaarlijke stoffen

2008 tm 2017

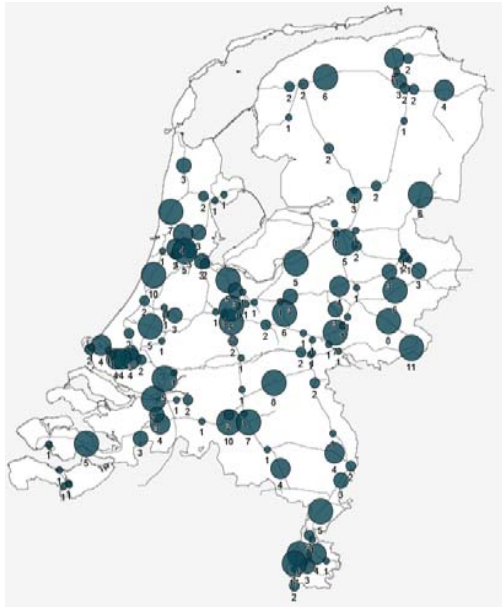
2013 tm 2017

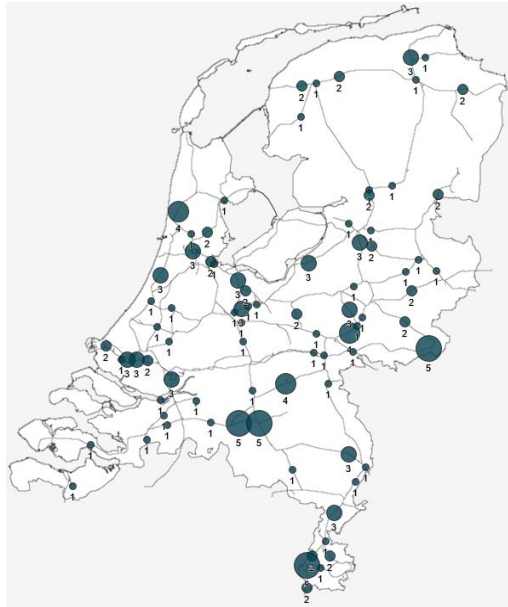
2017

Botsing trein met overweggebruiker

alle typen wegverkeer

2008 tm 2017

2013 tm 2017

2017

Botsing en ontsporing

2008 tm 2017

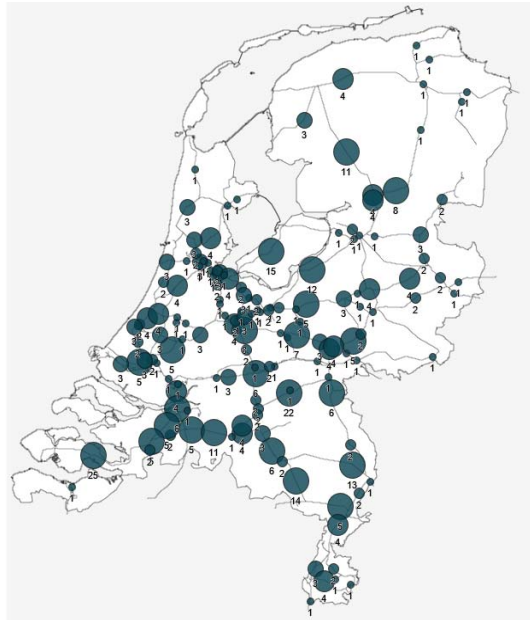

2013 tm 2017

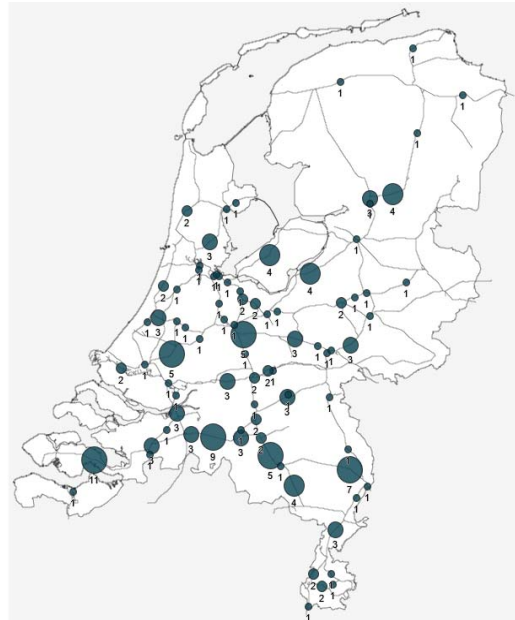

2017

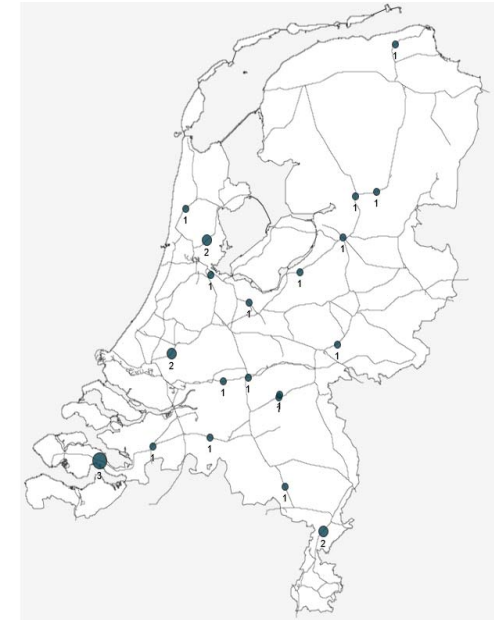
Bermbrand

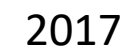
2008 tm 2017

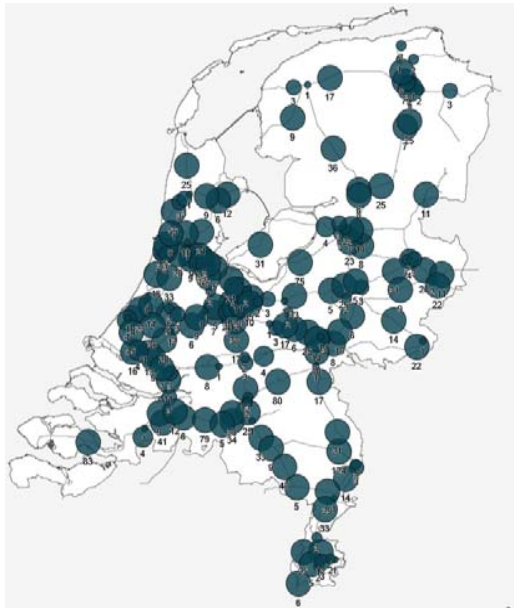
2013 tm 2017

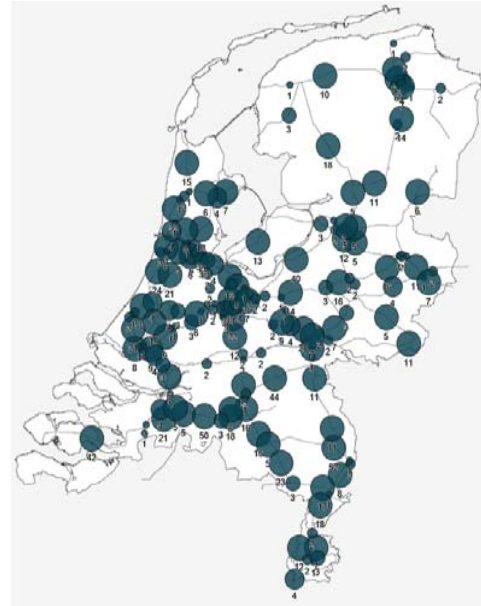
2017

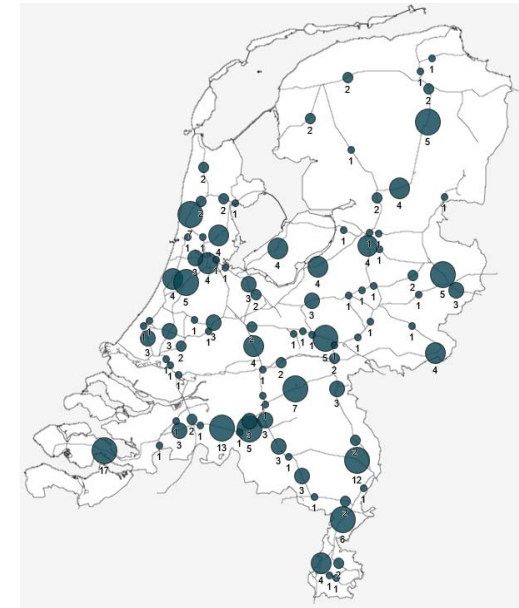
Aanrijding persoon

2008 tm 2017

2013 tm 2017

2017

Samenwerkingsafspraken

Samenwerkingsafspraken

“het is belangrijker om ‘echt’ samen te werken en daar energie in te steken dan om samenwerking vooral op papier vast te leggen”

→ geen papieren tijgers

- Veiligheidscontracten HSL/ Betuweroute
- Regionale convenanten spoor

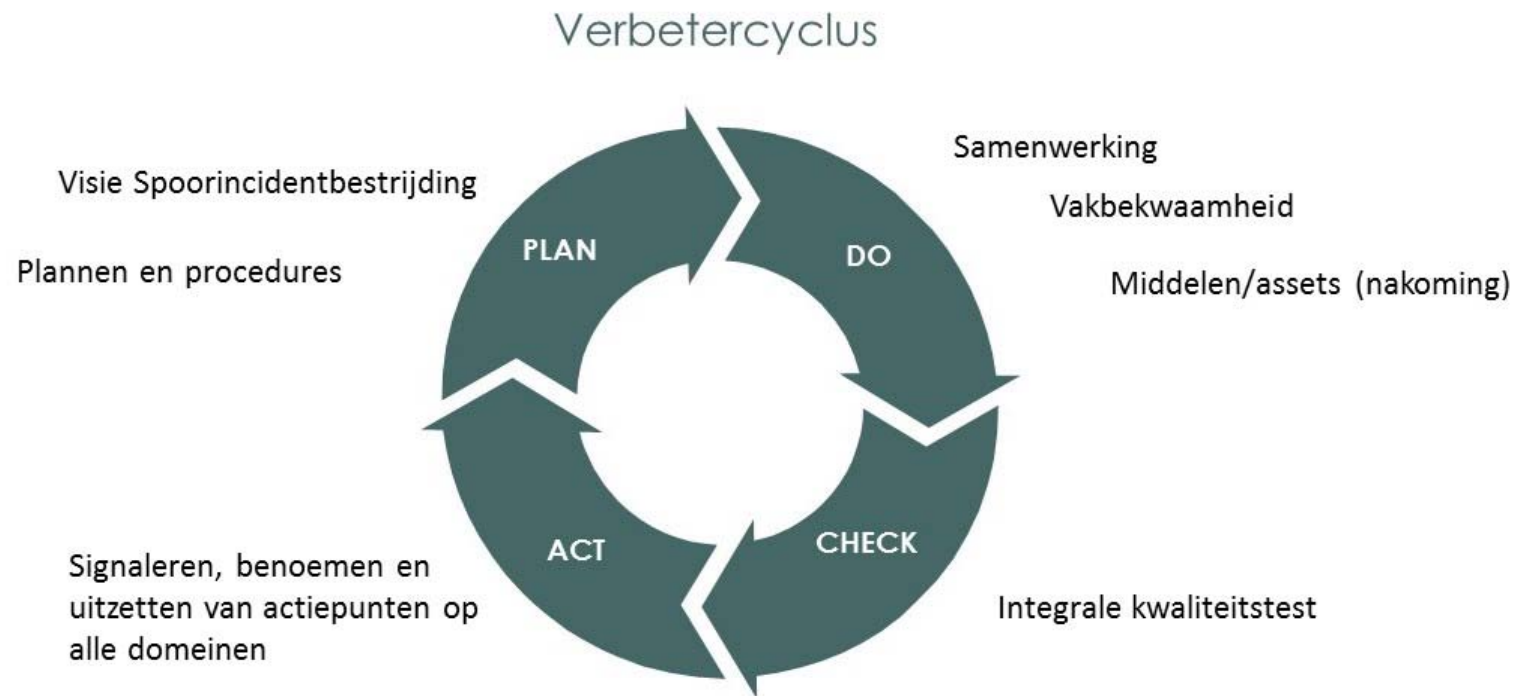
- Samenwerkingsafspraken

- hele veiligheidsketen
- model covenant basis van de samenwerkingsafspraken
- toevoegen: VMO-spoor en SO-spoor
- specifieke afspraken HSL/ Betuweroute m.b.t. borgen veiligheidsvoorzieningen en operationele prestaties BR vastleggen in separaat document
- ondertekening door directeuren cq vz 25 vr's / politie / ProRail
 - voor 1 januari 2020

Samen werken aan veilig spoor

vragen

Integrale kwaliteitstest

kwaliteitstest van de samenhang van het geheel aan voorbereidingen voor een veilige en effectieve spoorincidentbestrijding: plannen en procedures, middelen, veiligheidsvoorzieningen en vakbekwaamheid.

kwaliteitstesten in de plaats van grote oefeningen op het spoor